

1.5 SUBTEMA FE

A. TEMA

El cristianisme no és un discurs de grans ideals, ni una ètica per a un món més just, ni molt menys un discurs antiglobalitzador. Hi ha un element central, nuclear, bàsic i és que la relació d'obertura interior envers un Altre ens permet de posar-li nom. Aquest "altre" és Déu.

El cristianisme afirma que amb aquest hoste interior, amb aquest Altre anomenat Déu hi podem establir una relació. Una relació personal, de tu a Tu. No només això. L'afirmació que fa el cristianisme és la que diu que podem arribar a "ressuscitar": o sigui, que podem deixar que en el nostre interior es "revesteixi", es "transformi" i que els nostres egos "morin" per deixar pas a la mateixa vida de Déu. No és, per tant, una ideologia. És l'afirmació de Nadal: Déu habita a casa nostra –en el nostre ser interior–, i nosaltres l'hem d'alimentar com un infant perquè vagi creixent.

La fe és, doncs, aquesta relació de confiança, d'amor, amb Déu mateix. Acollim dins nostre la vida de Déu i expressem el "sí" confiat perquè sigui Ell qui ens va recreant per dins.

B. TEXT BÍBLIC

EVANGELI DE JESUCRIST SEGONS SANT LLUC 24,13-32.

"Aquell mateix dia, dos dels deixebles feien camí cap a un poble anomenat Emmaús, que es trobava a onze quilòmetres de Jerusalem, i conversaven entre ells de tot el que havia passat. Mentre conversaven i discutien, Jesús mateix se'ls va acostar i es posà a caminar amb ells, però els seus ulls eren incapaços de reconèixer-lo.

Jesús els preguntà:

-De què parleu entre vosaltres tot caminant?

Els es van aturar amb un posat de decepció, i un dels dos, que es deia Cleofàs, li respongué:

-¿Tu ets l'únic foraster dels que hi havia a Jerusalem que no saps el que hi ha passat aquests dies?

Els preguntà:

-Què hi ha passat?

Li contestaren:

-El cas de Jesús de Natzaret, un profeta poderós en obres i en paraules davant de Déu i de tot el poble: els nostres grans sacerdots i els altres dirigents el van entregar perquè el condemnessin a mort, i el van crucificar. Nosaltres esperàvem que ell seria el qui hauria alliberat Israel. Però ara ja som al tercer dia des que han

passat aquestes coses! És cert que algunes dones del nostre grup ens han esverat: han anat de bon matí al sepulcre, no hi han trobat el seu cos i han tornat dient que fins havien tingut una visió d'àngels, els quals asseguraven que ell viu. Alguns dels qui són amb nosaltres han anat també al sepulcre i ho han trobat tot tal com les dones havien dit, però a ell no l'han vist pas.

Aleshores Jesús els digué:

-Feixucs d'enteniment i de cor per a creure tot el que havien anunciat els profetes! ¿No calia que el Messies patís tot això abans d'entrar a la seva glòria?

Llavors, començant pels llibres de Moisès i continuant pels de tots els profetes, els va explicar tots els passatges de les Escripures que es refereixen a ell.

Mentrestant, s'acostaven al poble on anaven i ell va fer com si seguís més enllà. Però ells van insistir amb força dient-li:

-Queda't amb nosaltres, que es fa tard i el dia ja ha començat a declinar.

I va entrar per quedar-se amb ells. Quan s'hagué posat amb ells a taula, prengué el pa, digué la benedicció, el partí i els el donava. Llavors se'ls obriren els ulls i el van reconèixer, però ell desaparegué del seu davant. I es van dir l'un a l'altre:

-¿No és veritat que el nostre cor s'abusava dins nostre mentre ens parlava pel camí i ens obria el sentit de les Escripures? "

CLAU DE LECTURA

La fe és, abans que tot, experiència, com els va passar als deixebles d'Emmaús. No es tracta de creure en unes veritats o en uns dogmes, sinó en una persona. I no hi podem creure si no ens ha "tocat el cor". Aquesta fe, que neix de l'encontre personal amb Déu, és la que van descobrir els amics de Jesús, no sense haver passat abans pel dubte i la manca de valentia...

L'Antic Testament va fer servir la paraula "*aman*" que vol dir recolzar-se en algú que és ferm. Isaïes va dir "*Si no teniu fe, no us podreu mantenir fermes*" Is. 7,9. La paraula "amén" vol dir fonamentar la pròpia existència en Déu. Què comporta aquest "amén"? Un seguit d'elements molt variats: des de sentiments de confiança, fidelitat personal, donació, paciència, equilibri, fins a la capacitat de poder raonar, discernir, entendre...

CARTA DE SANT PAU ALS CRISTIANS HEBREUS. CAPÍTOL 11

"Gràcies a la fe, Abraham, posat a prova, va oferir Isaac; i era el seu fill únic que oferia, tot i que havia rebut les promeses i li havia estat dit: La descendència que portarà el teu nom serà la d'Isaac. Per això Abraham confiava que Déu seria prou poderós per a ressuscitar un mort, i així va recobrar el seu fill, com prefigurant la resurrecció. [...]"

CLAU DE LECTURA

Gràcies a la fe, Moisès, tot just nascut, va ser amagat durant tres mesos pels seus pares perquè havien vist com n'era, de bonic, aquell

infant i no van tenir por de l'edicte reial. Gràcies a la fe, Moisès, quan ja era gran, va renunciar als avantatges de ser fill de la filla del faraó. Preferí de ser maltractat amb el poble de Déu que fruir per un cert temps d'una vida de pecat. (...) Gràcies a la fe, va abandonar el país d'Egipte sense témer la indignació del rei i, com que anava veient el Déu invisible, es mantingué ferm i constant.

Gràcies a la fe, va immolar l'anyell pasqual i féu l'aspersió amb la sang, perquè l'exterminador no toqués els primogènits d'Israel.

Gràcies a la fe, els israelites van travessar el Mar Roig com si fos terra eixuta, mentre que els egipcis, que també ho intentaven, eren engolits. (...)

Per la fe, sotmeteren reialmes, administraren justícia, veieren que es complien les promeses, cloqueren boques de lleons, apagaren focs poderosos, s'escaparen de l'espasa, es posaren bons després de malalties, foren valents en el combat, feren fugir exèrcits enemics. Hi hagué dones que recobraren ressuscitats els morts de casa seva. Alguns es deixaren esquarterar, sense acceptar les propostes de llibertat, per obtenir la resurrecció a una vida millor. D'altres van sofrir la prova d'escarnis i d'assots i encara de cadenes i presons; foren apedregats, serrats, morts amb l'espasa; anaren d'ací d'allà coberts de pells d'ovella i de cabra, privats de tot, perseguits, maltractats, errants per deserts i muntanyes, per les coves i els forats de la terra. I és que el món no era digne d'acollir-los.

C. TEXT COMPLEMENTARI

"En el llenguatge comú s'utilitza moltes vegades la paraula fe en el sentit: *"Et crec, crec el que dius, confio que em dius la veritat"*. És indubtable que tenir fe és una de les actituds fonamentals de la vida humana. Si no creguéssim els uns en els altres, la nostra convivència seria quasi impensable perquè entre nosaltres regnaria la desconfiança".

(Anselm Grün).

"Sovint, la fe és entesa erròniament com oposada a la raó, quan, de fet, la supera. Cada vegada que ens trobem amb els límits del nostre coneixement només ens queda la fe... La fe capacita la intel·ligència per fer una mirada més profunda de la realitat. Allò que crec també ho puc examinar amb la raó".

(Anselm Grün).

"Creure significa veure les coses amb bons ulls i descobrir el bé en totes elles".

(Anselm Grün).

"La fe és el resultat d'una trobada entre dues persones, entre l'home i Déu, semblant a la relació matrimonial. (...) Però si la fe, és sobretot, una trobada amb Déu, ningú no em pot estalviar la meua pròpia trobada personal".

(Luis González-Carvajal)

"Creure és acollir el missatge de Jesucrist. (...) Creure en Déu i en Jesucrist no és solament confessió, és també adhesió personal, confiança, diàleg amorós. (...) Acollir aquest missatge significa també viure en l'amor, el perdó, la pobresa i la joia.

(Gaspar Mora, La vida cristiana)

“La fe és la llum del cor, és allò que ens permet donar un sentit nou a la vida, és allò que ens fa descobrir els horitzons il·limitats de la nostra existència, és el do que ens dóna la força per lluitar quan sembla que tot està perdut. La fe és la porta que ens obreaal coneixement de Jesús, a tractar-lo amb intimitat, seguir-lo i estimar-lo. La fe és allò que ens converteix a tots en germans i membres d’una mateixa família, la família de Jesús. La fe és un regal meravellós perquè ens permet somniar en allò més gran i veure-ho realitzat. La fe és allò que converteix en possible allò que és impossible, perquè per a Déu no hi ha res impossible, per això, la fe és una invitació a l’alegria constant ”

(EC)

Déu és la veritat. Qui busca la veritat busca Déu, ho sàpiga o no, i també que el qui cerca de la veritat viu sobretot en el cor de l’activitat de la seva raó; si es tracta per a ell efectivament de la veritat (no d’un pur recollir coneixements particulars) ell està potser més a prop de Déu, que és la veritat, i amb això del seu propi interior, més del que ell mateix pensa”.

Diàleg Iván i Aliosha Karamazov dels “Germans Karamazov”

Pel que fa a mi, ja fa temps que he deixat de preguntar-me si és Déu qui ha creat l’home o l’home qui ha creat Déu. Sens dubte, no passaré revista a tots els axiomes que els adolescents russos han deduït de les hipòtesis europees, ja que el que a Europa és una hipòtesi es converteix de seguida en axioma per als nostres joves, i no tan sols per a ells, sinó també per

als seus professors, que solen assemblar-se als alumnes.

Així, jo renuncio a totes les hipòtesis i em pregunto quin és el nostre veritable disgní. El meu és explicar al més ràpidament possible l’essència del meu ésser, la meua fe i les meves experiències. Per això em limito a declarar que admeto l’existència de Déu. Però, cal advertir que si Déu existeix, si veritablement ha creat la terra, l’ha feta, com és sabut, d’acord amb la geometria d’Euclides, que ha donat a la ment humana la noció de les tres dimensions, i no-més tres, de l’espai. Tanmateix, hi ha hagut, i encara hi ha, geòmetres i filòsofs, alguns fins i tot eminents, que dubten que tot l’univers, tots els móns, estiguin creats seguint únicament els principis d’Euclides. Fins i tot tenen l’audàcia de suposar que dues paral·leles, que segons les lleis d’Euclides no poden trobar-se a la terra, es poden reunir en alguna altra part, a l’infinit.

Com que ni tan sols això puc comprendre, he decidit de no intentar comprendre Déu. Confesso humilment la meua incapacitat per resoldre aquestes qüestions. En essència, la meua mentalitat és la d’Euclides: una mentalitat terrestre. Per què intentar resoldre coses que no són d’aquest món? T’aconsello que no et torturis el cervell tractant de resoldre aquestes qüestions, i menys encara el problema de l’existència de Déu. Existeix o no existeix? Aquests punts estan fora de l’abast de la intel·ligència humana, que només té la noció de les tres dimensions. Per això jo admeto sense raonar no només

l'existència de Déu, sinó també la seva saviesa i la seva finalitat, que és incomprendible per a nosaltres. Crec en l'ordre i el sentit de la vida, en l'harmonia eterna, en la qual –diuen– ens fondrem algun dia. Crec en el Verb cap al qual tendeix l'univers que està en Déu, que és el mateix Déu; crec en l'infinit. Vaig per bon camí?

Imagina't que, en definitiva, no admeti aquest món de Déu, encara que sàpiga que existeix. Observa que no és a Déu a qui refuso, sinó a la creació: això i només això és el que em nego a acceptar. M'explicaré: puc admetre cegament, com un nen, que el dolor desapareixerà del món, que la irritant comèdia de les contradiccions humanes s'esvirà com un miserable miratge, com una vil manifestació d'una impotència mesquina, com un àtom de la ment d'Euclides; que al final del drama, quan aparegui l'harmonia eterna, es produirà una revelació tan bella que commourà tots els cors, calmarà qualsevol grau d'indignació i absoldrà de tots els crims i la sang vessada. De tal manera que es podrà no tan sols perdonar, sinó justificar tot el que ha passat a la terra. Tot això podrà passar, però jo no ho admeto, no vull admetre-ho. Si les paral·leles es trobessin davant de la meua vista, jo diria que s'havien trobat, però la meua raó es negaria a admetre-ho.

La voluntat de Déu. Com conèixer-la? Si es fa silenci dintre seu, si es fa callar tots els desitjos, totes les opinions i es pensa amb amor, amb tota l'ànima i sense paraules: "Faci's la teua voluntat", el que se sent immediatament sense incertesa -encara que en alguns casos

fos un error- és la voluntat de Déu. Ja que si se li demana pa, Ell no dóna pedres.

DE SIMONE WEIL. La gravetat i la gràcia

"La fe ens dóna una nova qualitat de vida...
En la fe supero aquest món i arribo a Déu".

(Anselm Grün).

"La fe ens allibera del poder dels reis i emperadors d'aquest món i ens permet trobar, en l'espai interior del silenci, en la part interior del nostre cor, la nostra dignitat indestructible".

(Anselm Grün).

"La iniciació de la fe en el Déu Amor hauria de portar a una més gran obertura als altres. És així com es realitza l'autèntica adhesió a la fe. Si aquesta fe promou la solidaritat, la comprensió, el perdó, etc., és la millor prova que s'està fent una experiència del Déu de Jesucrist. En aquest sentit, el creient que viu aquesta fe que el porta a viure d'una manera nova, es converteix ell mateix en missatge de fe, en missatge que interpel·la molt més que els simples continguts d'una doctrina. Per això, el testimoni es converteix en la més adequada i eficaç invitació a la fe, és la millor proposta de fe que pot donar-se, ja que és la més viva i perfecta expressió de la Presència de Déu enmig nostre. Així com Jesús de Natzaret era revelació del Pare, cada deixeble és revelació de Déu i revelació de Jesús de Natzaret.

El marc adequat i únic d'aquesta revelació-testimoni de Déu és la comunitat perquè estem parlant d'una fe que és intrínsecament comunitària, eclesial. No només ho exigeix la mateixa naturalesa sociable de la persona humana, sinó

que la fe cristiana fou fundada per Jesús en comunitat i va iniciar les seves primeres passes, després de la partença del Senyor, formant una comunitat íntimament unida en l'oració i en la comunió de béns. No només els cristians vivien en una experiència comunitària i fraterna com cap altre grup d'aquella època, amb un sol cor i un sol esperit, sinó que eren una comunitat que s'obria als altres, especialment als necessitats i als qui pateixen. Això últim es va convertir per si mateix en una gran força de transmissió i expansió de la fe. Ahir, com avui, el signe més transparent i viu de Déu i el seu Amor és el testimoni de l'amor desinteressat".

[Luis González-Carvajal]

La fe autèntica ens hauria d'obrir als demés. Si la fe promou la solidaritat, la comprensió, el perdó, l'amor, etc., aleshores tenim la millor prova que estem fent una autèntica experiència de fe. El creient que viu aquesta fe es converteix en un testimoni viu de l'experiència de Jesucrist.

[Luis González-Carvajal]

D. TEXT DEL MAGISTERI DE L'ESGLÉSIA

RENOVAR LES NOSTRES COMUNITATS CRISTIANES. CARTA PASTORAL DELS BISBES DE PAMPLONA I TUDELA, BILBAO, SANT SEBASTIÀ I VITÒRIA. QUARESMA-PASQUA, 2005

EL PREDOMINI DE L'ÈTICA SOBRE LA FE VIVA

33. Des de sempre el buit deixat per un dèfi-

cit d'experiència creient se sol omplir amb l'interès ètic. No es nega la fe, però se'n marginen algun aspectes importants, com la contemplació i la pregària.

El cristianisme té una dimensió ètica que no es pot bandejar. L'"home nou" no pot embrutir cap aspecte important de la seva vida amb una conducta incoherent. Però el cristianisme és bàsicament i medul·larment fe, no pas ètica.

L'ètica social omple de vegades el buit d'una autèntica experiència creient. Convençuts que "creure és comprometre's" molts creients han en trat en les aigües d'un compromís social fins i tot admirable, però insuficientment regat per la pregària i per la motivació cristiana. El resultat ha estat moltes vegades el debilitament i la pèrdua de la fe. Una mística sense compromís és de dubtosa identitat cristiana. Però un compromís sense mística acaba convertint-se en pur altruisme o cremant-se pel cansament o la decepció. "Tot va començar en mística i va acabar en política", deia Ch. Péguy referint-se a una generació de cristians que havien perdut la fe en la tasca social.

Quan és l'ètica sexual la que supleix el dèficit de l'experiència creient, es converteix en una normativa desproveïda del seu impuls motivador. L'ètica sexual sense l'alè d'una experiència de la fe sol derivar fàcilment cap a la rigidesa o la laxitud.

Un cristianisme predominantment ètic no pot avivar la vida dels cristians ni atreure a la fe els qui no creuen o dubten. No són els nos-

tres sermons excessivament ètics, encara que ho siguin d'una manera genèrica? No necessiten avui els creients més aviat ànim que no pas ruixats ètics? Els filòsofs grecs distingien bé l'impuls ètic de l'ànim vital subjacent a ell. Havien comprovat que sense ànim no hi ha ètica. Sense "moral" no hi ha moralitat.

EL DESAFIAMENT DE LA NO CREENÇA I LA INDIFERÈNCIA RELIGIOSA.
CONSELL PONTIFICI PER A LA CULTURA. 3 DE FEBRER DE 2006

LA VIA DE L'AMOR

"Finalment, l'amor fratern dels fidels que, amb esperit unànimе col·laboren en la fe de l'Evangelí i s'alcen com a signe d'unitat, contribueix molt a aquesta afirmació de la presència de Déu" (Gaudium et Spes, núm. 21). El testimoni de la caritat és l'argument més convincent que els cristians presenten com a prova de l'existència del Déu de l'amor; és el "camí millor", de què parla sant Pau (cf. 1Co 13). A l'art cristià i a la vida dels sants, hi resplendeix una guspira de la bellesa i de l'amor de Déu que s'encarna de manera sempre nova en la vida dels homes. Al final, la bellesa salvarà el món [35]: la bellesa entesa com una vida moral aconseguida que, a imitació de Crist, atreu els homes cap al bé. No deixa de ser significatiu que els grecs consideressin com a ideal de la vida de l'home la kalokagathia, la possessió de totes les qualitats físiques i morals, la bellesa i la bondat. El filòsof Jacques Maritain ha convertit la bellesa en un transcendental, i

també la bondat i la veritat: ens et unum et bonum et verum et pulchrum convertuntur. Aquesta síntesi es manifesta en la vida del cristià i, sobretot, en la comunitat cristiana. No es tracta de "demostrar" com sigui, sinó de compartir el goig de l'experiència de la fe en Crist, Bona Notícia per a tots els homes i les seves cultures. Així, els nostres contemporanis poden sentir-se interpel·lats en el cor de la seva increença o de la seva indiferència. Els grans sants del nostre temps, especialment aquells que han donat la seva vida pels més pobres, units a la multitud de tots els sants de l'Església, són l'argument més explícit per suscitar en el cor dels homes i les dones la recerca de Déu i la seva resposta. Crist és la Bellesa, "eu eimi o poimen o kalos" (Jn 10, 11), que atreu els cors cap al Pare amb la gràcia de l'Esperit Sant.

El testimoni del perdó i de l'amor fratern entre els cristians s'extén a tots els homes com una pregària suplicant. És una crida dirigida a tots els cristians, segons la recomanació de sant Agustí: "Germans, us exhortem vivament a tenir caritat, no només amb vosaltres mateixos, sinó també amb els de fora, tant si són els pagans, que encara no creuen en Crist, com els que estan separats de nosaltres... Deplorem la seva sort, ja que es tracta de germans nostres... Us conjurem, doncs, germans, per Crist nostre Senyor,... que fem servir amb ells la caritat, la misericòrdia, i que preguem Déu per ells, per a què els doni finalment un sentir recte, per a què reflexionin i s'adonin que no tenen en absolut res a dir contra la veritat" [36]

E. UN DIBUIX O VINYETA

J. LUÍS CORTÉS. UN DIOS LLAMADO ABBA!

TÍTULO: RESURRECCIÓN.

CD: PÁJAROS EN LA CABEZA

GRUP: AMARAL

Siento que mi alma se encuentra perdida
que se juntan la noche y el día
siento que si te veo
terremotos recorren todo mi cuerpo

Haces que se vaya mi melancolía
me devuelves de nuevo a la vida

Antes de llegar siquiera a conocerte
mucho antes ya te quería
como lo inalcanzable
sí, así, así te quería

Haces que se vaya mi melancolía
me devuelves de nuevo a la vida
tú haces que se vaya mi melancolía
me devuelves de nuevo a la vida
haces que se vaya mi melancolía
me devuelves de nuevo a la vida

Quiero un mundo nuevo
mi corazón no lo compra el dinero
quiero palmas que acompañen a mi alma

Haces que se vaya mi melancolía
me devuelves de nuevo a la vida
tú haces que se vaya mi melancolía
me devuelves de nuevo a la vida
me devuelves de nuevo a la vida
Resurrección

F. UNA CANÇÓ

G. UNA EXPERIÈNCIA A VIURE

Es tracta de retallar durant quinze dies totes aquelles notícies aparegudes en un diari determinat que tinguin alguna relació amb el tema que tractem: la Fe. Un cop retallades, es tracta d'analitzar fins a quin punt aquelles notícies tenen com a eix central la Fe o algun altre tema.

Un cop fet aquest treball es tracta de buscar una persona de la qual tingueu constància que té una fe sòlida. No cal que sigui una persona de vida religiosa, pot ser perfectament un laic/a. Es tracta de mantenir un diàleg sobre el contingut de les notícies aparegudes en els diaris. El darrer punt de diàleg amb aquesta persona consisteix en que us defineixi el contingut que per a ell/a té la paraula FE.

H. REFERÈNCIA: LLIBRES, LINKS, BIBLIOGRAFIA, PÀGINES WEB...

http://www.jesuites.net/casalloiola/paginas/pregaria_virtual

<http://www.alandar.org/>

<http://www.buenasnuevas.com/>

Arrels Cristianes de Catalunya (1985), Documents del Magisteri, 25

La Terra i la Llabor, Armand Puig, 2004

UNA PEL·LÍCULA:

TÍTOL: "KAROL: EL HOMBRE QUE SE CONVIRTIÓ EN PAPA"

DIRECTOR: GIACOMO BATTIATO

La vida del difunt Joan Pau II. Comença a la Segona Guerra Mundial i acaba amb l'elecció de Karol Wojtila com a Papa. A partir d'aquí, es reconstrueix la vida d'aquest gran home, especialment en els seus sentiments, les seves amistats i les cruels ocupacions nazi i comunista de Polònia.

